

A CRCB közleménye

Az EU támogatások magyarországi felhasználása és a korrupció

2015 Április 17. 7:00

1. Az elmúlt hetekben, napokban tudtuk meg, hogy az EU Bizottság hivatalosan is jelezte a magyar kormány felé, hogy a már kifizetett, befejezett EU-s projektek egy részének az elszámolásával komoly problémái vannak, illetve kartell gyanú miatt nem engedélyezett egy nagy volumenű projekt (M4) finanszírozásának kérelmét.

http://index.hu/belfold/2015/03/25/kartellgyanu_miatt_beintett_az_eu_az_m4-es_110_milliardos_szakaszara/

<http://444.hu/2015/04/15/az-europai-bizottsag-felfuggesztett-700-milliard-forint-magyar-tamogatast/>

<http://444.hu/2015/04/16/lazar-szerint-ha-most-van-is-egy-kis-gond-az-eu-s-penzek-elkoltesevel-ezut-an-minden-sokkal-jobb-lesz/>

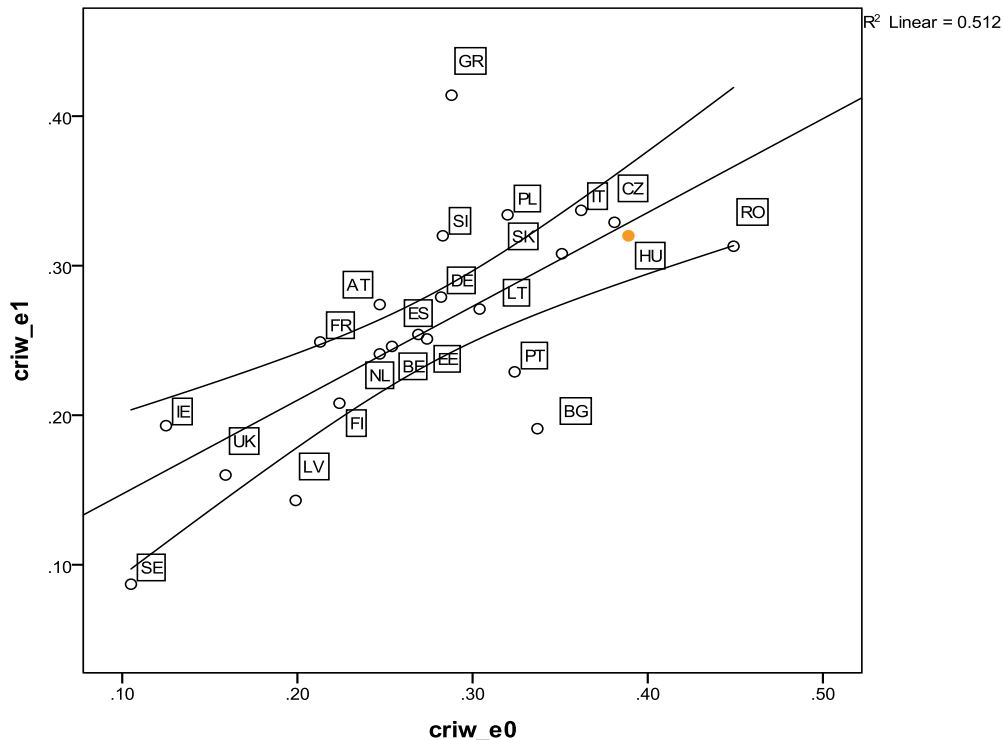
<http://444.hu/2015/04/16/sorra-buknak-brusszelben-a-magyar-penzek/>

http://index.hu/gazdasag/2015/04/16/kozbeszerzes_eu_szabalytalansag/

2. A CRCB kutatásai alapján a magyarországi EU-s projektek lebonyolításának, illetve általában a magyar közbeszerzések lebonyolításának korrupciós kockázatai nagyon magasak. Európán belül ebben az elsők között vagyunk. A legmagasabb korrupciós kockázatú ország címéért Magyarország Romániával, Csehországgal és Olaszországgal versenyez.

3. A CRCB eddigi számításai arra mutatnak, hogy Magyarországon a kizárólag saját magyar forrásokat felhasználó közbeszerzések korrupciós kockázatai némileg magasabbak, mint az EU támogatásokat is felhasználóké. Szóval a magyar állami pénzek elköltésében feltehetően erősebben és gyakrabban jelentkezett és jelentkezik a korrupció, mint azoknál a projekteknél, amelyet az EU nemrégiben kifizetett.

1. Ábra: Az EU támogatásokat felhasználó (CRIW_E1) és kizárólag nemzeti forrásokat felhasználó (CRIW_E0) közbeszerzések korrupciós kockázatai az európai országokban, 2009-2012

Forrás: CRCB saját számítás a TED (<http://ted.europa.eu/TED/main/HomePage.do>) adatok alapján

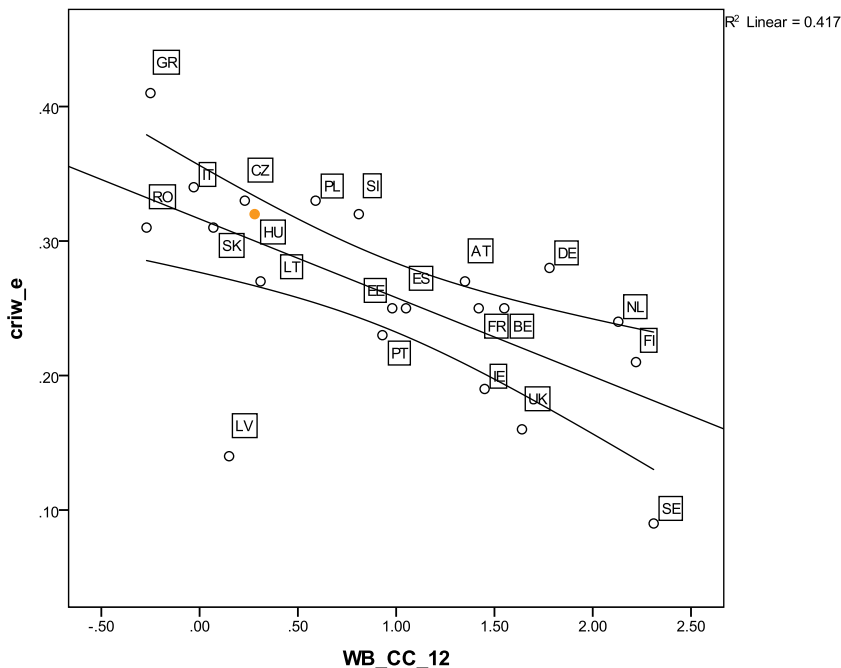
4. A közbeszerzések korrupciós kockázatai jelentősen eltérnek az EU tagállamai között. Az EU egészében az EU által finanszírozott közbeszerzések korrupciós kockázatai némileg magasabbak a kizárólag nemzeti forrásokból finanszírozott közbeszerzéseknél. A közbeszerzési korrupciós kockázatok szintje szorosan összefügg azzal, hogy az adott ország intézményrendszere mennyire működik átláthatóan, az eredeti céljának megfelelően és ennek eredményeképpen mennyire tudja kontrollálni a korrupciós kockázatokat (*control of corruption*).

5. 2009-2013 között lebonyolított közbeszerzések adatai alapján kimutatható, hogy jelentősen eltérnek a közbeszerzések korrupciós kockázatai (CRI) az EU tagállamai között. A legjobb e tekintetben Svédország, Egyesült Királyság és Írország, míg a legrosszabbak csoportjába Románia után Magyarország, Olaszország és Csehország tartozik. Az EU által finanszírozott közbeszerzések (CRIW_E1) és a kizárólag nemzeti forrásokból finanszírozott közbeszerzések (CRIW_E0) korrupciós kockázatainak országonkénti szintje szorosan összefügg.

6. Az EU által finanszírozott közbeszerzések korrupciós kockázatainak országonkénti szintje (CRIW_E) szorosan összefügg azzal, hogy egy adott ország intézményrendszere mennyire fertőzött a korrupciótól (WB_CC_12, control of corruption, WGI). A közbeszerzési korrupció csökkentéséhez szükséges, hogy az állami intézmények átláthatóan, az integritás elve mellett működjenek. A törvényhozási és a politikai

korruptió ugyanúgy aláássa a közbeszerzések tisztaságát, mint az átláthatóan működő, politikai befolyásoktól független intézmények (adóhatóság, ügyészség, rendőrség, stb.) hiánya. Ha a joguralom (*rule of law*) elve nem érvényesül, akkor ez a korruptió felerősödésén keresztül nyilvánvaló azonnali anyagi veszteségeket eredményez a társadalom, azaz minden állampolgár számára.

2. Ábra: A közbeszerzések korruptió kockázatai és a korruptió megjelenése állami intézményeknél az EU országokban, 2009-2012

CRIW_E : az EU által finanszírozott közbeszerzések korruptió kockázatainak szintje

WB_CC_12: az ország intézményrendszere mennyire mentes a korruptiótól (*control of corruption, WGI*).

Control of corruption: <https://www.mcc.gov/pages/selection/indicator/control-of-corruption-indicator>

Forrás: CRCB saját számítása a TED (<http://ted.europa.eu/TED/main/HomePage.do>) és a Világbank

World Governance Indicators (WGI) programjának adatai alapján

(<http://info.worldbank.org/governance/wgi/index.aspx#home>)

Irodalom:

Fazekas, M., Tóth, I. J., King, L. P. (2013). *Anatomy of grand corruption: A composite corruption risk index based on objective data*. CRC-WP/2013:02, Budapest: Corruption Research Centre.

Fazekas, M., Tóth, I. J. (2014), *New ways to measure institutionalised grand corruption in public procurement*. U4 Brief October 2014:9, U4 Anti-Corruption Resource Centre, Bergen, Norway.

Fazekas, M., Tóth, I. J., King, L. P. (2013). Hidden Depths. The Case of Hungary. In A. Mungiu-Pippidi (ed.), *Controlling Corruption in Europe vol. 1* (pp. 74–82). Berlin: Barbara Budrich Publishers.

Fazekas, M., Chvalkovska, J., Skuhrovec, J., Tóth, I. J., King, L. P.: *Are EU Funds a Corruption Risk? The Impact of EU Funds on Grand Corruption in Central and Eastern Europe*. (pp. 68-89). In Alina Mungiu-Pippidi (ed.): *The Anticorruption Frontline. The ANTICORRP Project Vol. 2.*, Barbara Budrich Publishers.